

льно використовувати три групи факторів: показники макrorівня; показники динаміки ринку; фактори, що оцінюються в поточному періоді в режимі реального часу.

Результатом фундаментального аналізу ринків базових активів похідних фінансових інструментів, має стати модель визначення впливу зазначених груп факторів на динаміку цін базових активів і побудова прогнозу цінових коливань. На наш погляд, моделі, методи та інструменти фундаментального аналізу є актуальними для: визначення рівня концентрації капіталу на ринках базових активів; визначення рівня волатильності ринків базових активів; побудови профілів потенційних хеджерів для ринку похідних фінансових інструментів; визначення напрямів розвитку позабіржового ринку похідних фінансових інструментів.

Література

1. *Грант К.Л.* Управление рисками в трейдинге. Как повысить прибыльность с помощью контроля над рисками / К.Л. Грант [пер. с англ.]. — М.: Мир, 2005. — 349с.
2. *Кац Д.О.* Энциклопедия торговых стратегий / Д.О. Кац, Д.Л. МакКормик [пер. с англ.]. — М.: Альпина Паблишер, 2002. — 400с.
3. *Линч П.* Метод Питера Линча: стратегия и тактика индивидуального инвестора / П. Линч, Дж. Ротчайлд [пер. с англ.]. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. — 265с.
4. *Сохацька О.М.* Фундаментальний та технічний аналіз цін товарних та фінансових ринків: навчальний посібник / О.М. Сохацька, І.В. Роговська-Ішук. — К.: Кондор, 2014. — 305с.
5. *Фундаментальный анализ финансовых рынков* / [под ред. А.С. Кияница]. — СПб.: Питер, 2005. — 288с.
6. *Hull J.C.* Solutions Manual. Options, Futures, and Other Derivatives. Global Edition / J.C. Hull. — London: Pearson Education Limited, 2012. — 257p.
7. *Strait M.* Futures Markets: Modelling, Managing and Monitoring Futures Trading / M. Strait. — London: Rinehart, 1983. — 115p.
8. *Thomsett M.C.* The Little Book Project Management / M.C. Thomsett. — New York: AMACOM American Management Association, 2010. — 272p.
9. *Thomsett M.C.* Winning with Stocks: The Smart Way to Pick Investments, Manage Your Portfolio, and Maximize Profits / M.C. Thomsett. — New York: AMACOM American Management Association, 2008. — 253p.

УДК 330.341.1.001.76 : 336 .71

Михайличенко Наталя Миколаївна

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів,
ДВНЗ "ДДМА",
zmij.natalka@mail.ru

Назаренко Оксана Сергіївна

студентка кафедри фінансів
ДДМА,
oksana.nazarenko.94@inbox.ru

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЗА РАХУНОК БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА ЗА СЧЕТ БАНКОВСКОГО КРЕДИТОВАНИЯ

PROBLEMS AND PROSPECTS OF FINANCING OF INNOVATIVE BUSINESS AT THE EXPENSE OF BANK LENDING

Анотація. У даній статі розглянуто особливості та стан розвитку інноваційної діяльності в Україні та виявлено її основні проблеми розвитку. Проаналізовано основні причини низького інноваційного розвитку національної економіки. Особливу увагу приділено заходам державного регулювання інноваційної діяльності, а також рекомендаціям щодо активізації інноваційних процесів в українському суспільстві.

Аннотация. В данной статье рассмотрены особенности и состояние развития инновационной деятельности в Украине и выявлены ее основные проблемы развития. Проанализированы основные причины низ-

кого инновационного развития национальной экономики. Особое внимание уделено мерам государственного регулирования инновационной деятельности, а также рекомендациям по активизации инновационных процессов в украинском обществе.

Abstract. This article describes the characteristics and state of development of innovative activity in Ukraine and identified the basic problems of development. Analyzed the main reasons of low innovative development of national economy. Special attention is paid to measures of state regulation of innovation activity, as well as recommendations for enhancing the innovation processes in Ukrainian society.

В сучасних умовах економічного розвитку України проблеми та наслідки інноваційної діяльності та її вплив на господарське життя набувають особливої актуальності. Вони привертають увагу не лише влади, але й широких верств населення. В ринкових умовах конкурентоспроможність підприємства та економіки в цілому визначають інноваційні процеси, тому їх вплив на виробництво є вирішальним. Проблеми інноваційного розвитку постали перед економікою України лише нещодавно, і до цього часу вони залишаються не вирішеними та не достатньо дослідженими. Досвід зарубіжних країн свідчить, про те, що господарство не в змозі успішно розвиватись без залучення та ефективного використання інвестицій. Також успішний розвиток економіки значною мірою залежить від зваженої, обміркованої системи регулювання та підтримки державою інноваційних процесів, їх достатнього фінансування. Зручним варіантом для розвитку інноваційного підприємництва вважаються кредити, оскільки вони надаються на пільгових засадах.

Проблеми ринку і розвитку економіки, а в особливості – розвитку інноваційної діяльності, набули особливої актуальності в останні часи. Історія досліджень інноваційних процесів – не дуже давня. Інноваційна модель розвитку економіки привертає до себе дедалі більшу увагу науковців, бо лише на цьому шляху національна економіка може зайняти пристойне місце в світовому ринковому середовищі.

Проблеми інновацій, інноваційної діяльності, інноваційної політики одержали широке висвітлення в науковій літературі. На необхідність державної підтримки інноваційного розвитку вказують зарубіжні вчені-економісти Д. Львов, Р. Солоу, О. Тоффлер, Й. Шумпетер, а також українські дослідники Алімов О.М., Александрова В.П., Бажал Ю.М., Бельнийкий П.Ю., Бойко Є.І., Долішній М.І., Калитич Г.І., Лапко О.О., Лукінов І.І., Павлов В.І., Писаренко С.М., Побурко Я.О., Тивончук І.О., Черваньов Д.М., Чумаченко М.Г. та інші. У наукових працях цих вчених розглядаються питання створення, оцінки, реалізації інновацій, їх розповсюдження, фінансової підтримки, кадрового забезпечення інноваційної діяльності, формування інноваційної інфраструктури, створення правової бази інноваційних процесів [1].

Мета доповіді — визначення основних проблем та перспектив розвитку банківського кредитування інноваційної діяльності в Україні; розробка рекомендацій щодо підвищення зацікавленості банківського сектору у кредитуванні інноваційної діяльності.

На даному етапі розвитку економіки України ефективного механізму використання кредитних ресурсів для розвитку інноваційної активності суб'єктів підприємницької діяльності не створено. Це обумовлено, насамперед, тривалою економічною кризою та стрімким розвитком інфляційних процесів в Україні. Великий інтерес в інноваційній сфері для банківських установ становлять інтелектуальні інвестиції та науково-технічні інновації.

В процесі фінансування інноваційної діяльності підприємств банк виконує три основні функції, а саме:

- фінансування незавершених наукових розробок;
- контроль за якістю робіт та за цільовим використанням коштів;
- інвестування як фінансування інвестиційних проектів [2].

Сучасна банківська система України неспроможна в повному обсязі стати кредитором реального сектора економіки. Серед широкого кола операцій, що здійснюють комерційні банки, операції банківського інноваційного кредитування займають особливе місце на українському ринку позикового капіталу, це зумовлено не розвиненістю та специфічністю операцій.

Економіка України, на жаль, не має привабливого інвестиційного клімату для довгострокових та великих інвестицій. Значна частина українських банків не зацікавлена у розміщенні довгострокового капіталу, тому що спостерігається занадто високий ризик в цьому сегменті інвестування. Банківська система України майже не приймає участь в розвитку реального сектора економіки. Причинами цього виступає недостатнє використання сучасних форм та методів банківського менеджменту. Взагалі, експерти вважають, що українській економіці необхідно мати менше банків, але щоб при цьому вони були значно потужнішими [3].

Досвід країн з розвинутою економікою вказує на те, що банківські установи в інвестиційному кредитуванні можуть працювати в трьох основних напрямках:

- обслуговування руху коштів, що призначені для здійснення інвестиційної діяльності та належать клієнтам;
- акумулювання заощаджень у населення та спрямування їх на фондовий ринок;
- фінансування інвестиційних проектів як за власні та за і запозичені кошти.

Банківська система України працює, переважно, в першому напрямі, для розвитку інших двох напрямків перешкодою є проблеми, що пов'язані, в першу чергу, зі строками та вартістю кредитів.

Серед проблем, що перешкоджають розвитку банківського інноваційного кредитування підприємств, необхідно виділити наступні:

- високий ризик підприємницької діяльності в Україні, що зумовлено відсутністю досвіду роботи в сучасних умовах ринку, а також відсутністю сучасної матеріально-технічної бази;

- відсутність довгострокових програм розвитку банківського сектора;
- значне зростання рівня тіньової економіки, в якій знаходиться в обігу значна частина фінансових ресурсів, а також високий рівень корумпованості;

- відсутність повноцінної конкуренції, високий рівень витратності банківської установи;
- зростання проблемних кредитів, недосконалий механізм застави [4].

- Рекомендованими заходами для зниження ризику кредитування інноваційного підприємства можуть бути запропоновані наступні:

- впровадження державного страхування кредитів на інноваційні проекти;
- введення державних гарантій щодо стратегічного фінансування інноваційних проектів;
- введення державних дотацій відсоткових ставок за активними операціями комерційного банку [5].

Зазначимо, що для розвитку інноваційних процесів в Україні необхідним є, насамперед, застосування комплексного фінансування, інших форм підтримки інноваційного підприємства з метою досягнення стратегічної мети – забезпечення стійкого економічного зростання, базою якого є інноваційне прискорення.

Отже, в процесі розвитку національної економіки інноваційна діяльність є однією з головних проблем, увагу якій приділяють як українські, так і зарубіжні вчені. Оскільки інноваційні процеси почали турбувати науковців тільки нещодавно, значна кількість проблем ще не досліджена та не вивчена.

Таким чином, банківська система України виступає як важливий канал перерозподілу фінансових ресурсів економіки та є єдиною структурою, що має можливість залучати кошти для довгострокового інвестування та для активізації інноваційної політики в пріоритетних сферах. Комерційні банки мають можливість акумулювати кошти, головною метою чого є реалізація важливих соціальних завдань та цілей. Тому впровадження інноваційних процесів створює фундамент реальної участі банків в інвестиційній політиці та забезпечує стимулювання банків у напрямку довгострокового фінансування реального сектора економіки.

Література

1. Васильєва Т.А. Банківське фінансування інноваційної діяльності / Т.А. Васильєва // Монографія. – Суми: Ділові перспективи, 2006. – 60 с.
2. Кот Л. Л. Банківський кредит у трансформаційній економіці: Питання теорії, методології, практики / Л.Л. Кот. — К. : Знання України, 2003. — 93 с.
3. Кузнєцова А., Карпа Я. Банківський сектор України як джерело фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності / А. Кузнєцова, Я. Карпа // Вісник НБУ. – 2004. – №1. – С. 60–63.
4. Національна економіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. За ред. В.М. Тарасевича – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 280 с.;
5. Тараненко І.В. Маркетингові інновації: теоретико-методичні засади та досвід упровадження в країнах ЄС / І.В. Тараненко // Маркетинг і менеджмент інновацій, 2012. – № 4. – С. 58–65.